

Dosarul nr. 2r-40/2022
2-19045338-01-2r-19012022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (S. Colun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Mihaila, I. Cotruță)

DECIZIE

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul dobândit, recunoașterea nulă a contractelor de vânzare - cumpărare a imobilului, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă,

împotriva încheierii din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, în temeiul cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a ț ă :

La 28 decembrie 2018, Dorina Cazac a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul dobândit în timpul relațiilor de concubinaj, recunoașterea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare a imobilului, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2019 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, în temeiul art. 167 alin. (1) lit. d), art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc, a fost casată încheierea din 09 ianuarie 2019 a Judecătoria Căușeni, sediul Central și remisă cauza în prima instanță la etapa de primire a cererii (f.d.44-48, vol. I).

Prin încheierea din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul dobândit în timpul relațiilor de concubinaj, recunoașterea contractelor de vânzare-cumpărare a imobilului ca fiind nule, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă, în temeiul art. 267 lit. g) din Codul de procedură civilă (f.d.109-111, vol. I).

Prin încheierea din 05 februarie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, în conformitate cu art. 268 alin. (4) din Codul de procedură civilă, a fost anulată încheierea din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, prin care a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul dobândit în timpul relațiilor de concubinaj, recunoașterea contractelor de vânzare-cumpărare a imobilului ca fiind nule, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă (f.d. 121-122, vol. I).

Prin hotărârea din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul dobândit în timpul relațiilor de concubinaj, recunoașterea contractelor de vânzare-cumpărare a imobilului ca fiind nule, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă.

A fost menținută măsura anterioară de asigurare a acțiunii dispusă prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă (f.d.223, 229-239, vol. I).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc, la 25 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.228, vol. I), a declarat apel nemotivat solicitând casarea hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central. Concomitent, a menținut că apelul motivat va fi prezentat după primirea hotărârii motivate (f.d.226, vol. I).

Prin încheierea din 17 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, fiindu-i acordat apelantului Dorina Cazac, un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheierii, pentru a depune prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 3 025 lei (f.d.6-9, vol. II).

Prin încheierea din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) (f.d.26-29, vol. II).

La 29 decembrie 2021, Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc a declarat recurs împotriva încheierii din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului deoarece a luat cunoștință cu încheierea recurată la 24 decembrie 2021, accesând pagina web a instanței de apel, casarea încheierii din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului, Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc a menționat că, la 25 mai 2021 a contestat cu apel hotărârea din 28 aprilie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, însă fără a fi înștiințată despre faptul că dosarul civil a fost remis spre examinare în instanța de apel, a expediat pe adresa electronică a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cererea de apel motivată, expediind-o și prin intermediul oficiului poștal. La 23 decembrie 2021, accesând pagina web a Curții de Apel Chișinău, pentru a verifica pentru ce dată a fost fixată ședința de examinare a cererii de apel, a stabilit că a fost emisă încheiere prin care s-a dispus restituirea cererii de apel pe motiv că nu au fost îndeplinite în termen indicațiile instanței de apel și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat.

Recurentul susține că nu a recepționat nici o încheiere a instanței de apel prin care să-i fie comunicat despre necesitatea prezentarea cererii de apel motivată, precum și achitarea taxei de stat, respectiv nici nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 17 septembrie 2021.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost remisă în adresa părților la 22 noiembrie 2021, prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr. 17451, însă lipsesc înscrisuri care să ateste recepționarea de către recurent. Totodată, în cererea de recurs Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc a menționat că a luat cunoștință cu încheierea recurată la 24 decembrie 2021, accesând portalul instanței de apel.

Având în vedere că lipsește dovada comunicării încheierii din 16 noiembrie 2021, instanța de recurs constată că, recursul declarat la 29 decembrie 2021 a fost depus în termenul legal, respectiv decade necesitatea ca instanța să se expună în privința solicitării de repunere în termen a recursului.

La 19 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor pentru notificare copia recursului motivat depus de Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc împotriva încheierii din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Însă, până la examinarea recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa încheierea din încheierea din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, restituind spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, iar potrivit art. 428 din același Cod, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În conformitate cu art. 236 alin. (5) lit. b), (6), (8) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. În cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz. Hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

Din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că, la 25 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.228, vol. I), Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d), (1¹) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Este cert faptul că, prin încheierea din 17 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, fiindu-i acordat apelantei Dorina Cazac, un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheierii, pentru a depune prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 3 025 lei (f.d.6-9, vol. II).

Încheierea în cauză a fost expediată Dorinei Cazac și avocatului Ion Malanciuc la data de 07 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, la adresa indicată în cererea de apel și mandatul avocațial (f.d. 10, vol. II).

Corespondența menționată, care conținea copia încheierii de a nu da curs cererii de apel, în ambele cazuri a fost returnată în adresa instanței de apel de către oficiul poștal cu mențiunea „plecat” (f.d.13 verso, 14 verso, vol. II).

Tot din materialele cauzei rezultă că Judecătoria Căușeni, sediul Central, abia la 17 august 2021, a expediat în adresa părților la proces hotărârea integrală din 28 aprilie 2021 (f.d.240, vol. I), însă la dosar lipsește dovada corespunzătoare.

Cu toate că avocatul Ion Malanciuc a menționat în cererea de apel nemotivată, că va prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată, dânsul a expediat la 16 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice jcancellaria@justice.md (f.d.40, vol. II), ulterior la 17 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.24, vol. II), cererea de apel motivată, la rândul său Judecătoria Căușeni, sediul Central a transmis-o Curții de Apel Chișinău la 21 septembrie 2021, recepționată de instanța de apel la 22 septembrie 2021.

Având în vedere cronologia circumstanțelor enunțate, instanța de recurs apreciază ca fiind greșită concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel împotriva hotărârii din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă la 17 septembrie 2021, în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Drept urmare, rezultă că instanța de apel la emiterea soluției contestate cu recurs superficial a cercetat materialele cauzei și nu a ținut cont de faptul că avocatul Ion Malanciuc, cu toate că nu a recepționat actul judecătoresc din 17 septembrie 2021 a prezentat motivarea apelului în instanța de fond la aceiași dată 17 septembrie 2021.

Suplimentar, Colegiul atrage atenția asupra faptului că, în situația în care la dosar a fost anexată cererea de apel motivată, iar dovada comunicării actului de procedură din 17 septembrie 2021 lipsește, instanța de apel urma să acorde apelantului un termen suplimentar pentru prezentarea bonului de plată a taxei de stat.

De altfel, studiind cererea de recurs supusă examinării, instanța de recurs constată că recurentul motivează omisiunea sa de a prezenta bonul de plată, prin faptul că nu a cunoscut despre indicația instanței de apel de a prezenta bonul de plată.

Deci, prin încheierea din 16 noiembrie 2021, instanța de apel a restituit apelul declarat de avocatul Malanciuc Ion în interesele lui Cazac Dorina, contrar prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În consecință, Colegiul consideră că prin restituirea cererii de apel, a fost încălcat în mod direct dreptul Dorinei Cazac la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurentului la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii recurrate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc, de a casa încheierea din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

În temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Dorina Cazac, reprezentată de avocatul Ion Malanciuc.

Se casează încheierea din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dorina Cazac împotriva lui Serghei Gorneț, Nicolae Goraș, Alexandru Solcanu, Nicolai Barbaroș, Corina Bumbu cu privire la constatarea faptului aflării în relații de concubinaj, stabilirea cotei-părți din imobilul, recunoașterea nulă a contractelor de vânzare - cumpărare a imobilului, revendicarea bunului aflat în posesiunea nelegitimă, cu restituirea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh